BIRŠTONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTIS, KORUPCIJOS TOLERANCIJOS APKLAUSOS APŽVALGA

Birštono savivaldybės administracijoje 2024 ir 2025 metais buvo atlikta anketinė apklausa. Anketos klausimyną parengė Birštono savivaldybės administracijos už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo. Anketa siekiama nustatyti Birštono savivaldybės administracijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – Darbuotojai), požiūrį į korupciją ir toleranciją korupcinio pobūdžio apraiškoms, kokia Darbuotojų patirtis ir santykis su šiuo reiškiniu, kurioje srityje reikia šviečiamosios pagalbos bei kaip visa tai keitėsi lyginant su ankstesniais metais.

Tyrimas anoniminis, respondentams elektroniniu paštu (išskyrus darbuotojams – darbininkams, dirbantiems nekvalifikuotą darbą, kurie nesinaudoja el. paštu, bei darbuotojams, esantiems vaiko priežiūros atostogose) buvo siunčiama interaktyvi nuoroda į klausimyną www.apklausa.lt platformoje.

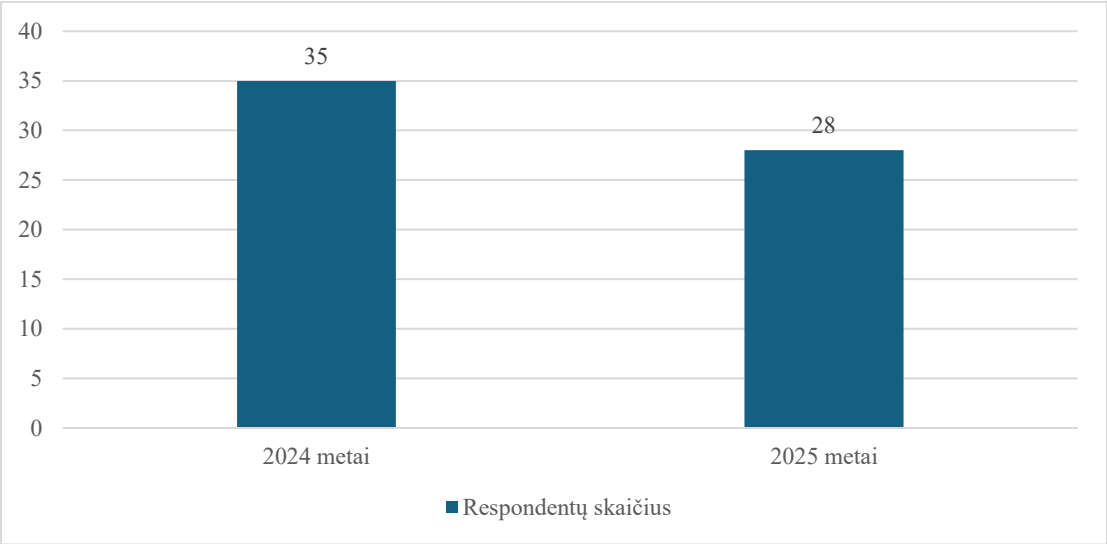
Klausimyną sudaro 22 klausimai (atviro ir uždaro tipo). 2025 metais klausimynas papildytas vienu atviru klausimu sužinoti Darbuotojų asmeninę nuomonę ir pasiūlymus dėl atsparios korupcijai aplinkos kūrimo tobulinimo Birštono savivaldybės administracijoje (toliau – Savivaldybės administracija). Klausimyną sudaro keturi blokai: „Bendrasis korupcijos ir korupcijos prevencijos suvokimas“, „Interesų konfliktų valdymas ir dovanų politikos įgyvendinimas“, „Informacijos apie pažeidimus pateikimas“ ir „Antikorupcinio sąmoningumo didinimas“.

Analizuojant rezultatus, buvo skaičiuojamas atsakymų pasiskirstymas procentais bei statistiniai skirtumai tarp 2024 ir 2025 metų pateiktų respondentų atsakymų, duomenų analizė ir interpretacija.

Apžvalgą parengė už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo (vyriausioji specialistė) Raimonda Vaičaitienė

Klausimyno rezultatai ir pateiktų atsakymų analizė

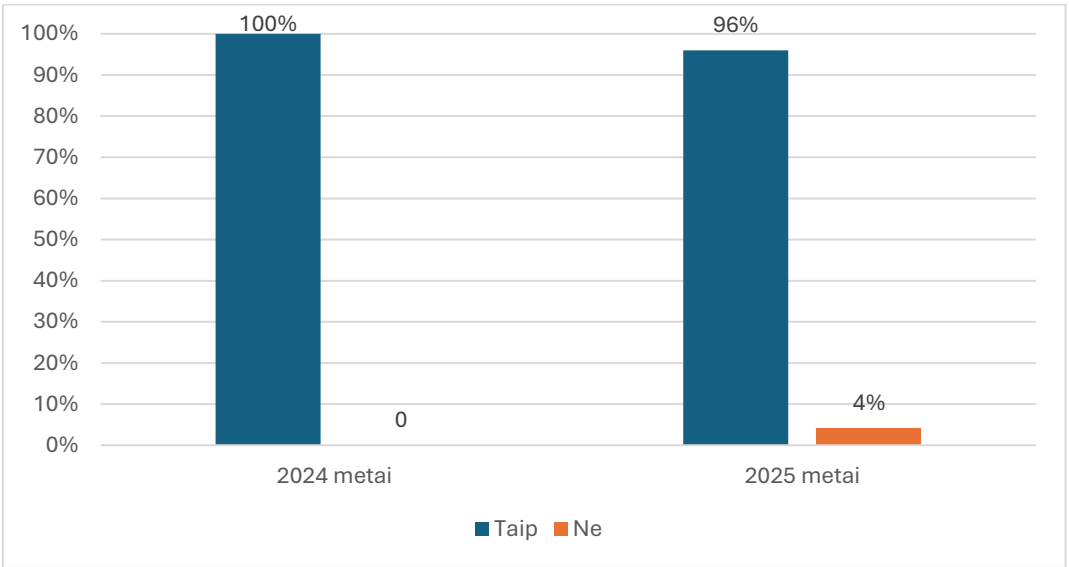
Respondentų skaičius

2024 metais pateiktoje anoniminėje apklausoje dalyvavo 35 Darbuotojai (tai sudaro 52 % visų dirbančiųjų Savivaldybės administracijoje), 2025 metais – 28 Darbuotojai (tai sudaro 45% visų dirbančiųjų Savivaldybės administracijoje). Pastebima, kad respondentų aktyvumas 2025 metais sumažėjęs. Respondentų sumažėjimą galėjo lemti tokios priežastys: a) 2025 metų anketa pateikta vasaros metu (didelė dalis Darbuotojų atostogavo); b) sumažėjęs domėjimasis korupcija, jos apraiškomis ir prevencija; c) klausimyną sudarančių klausimų spektras pernelyg didelis.

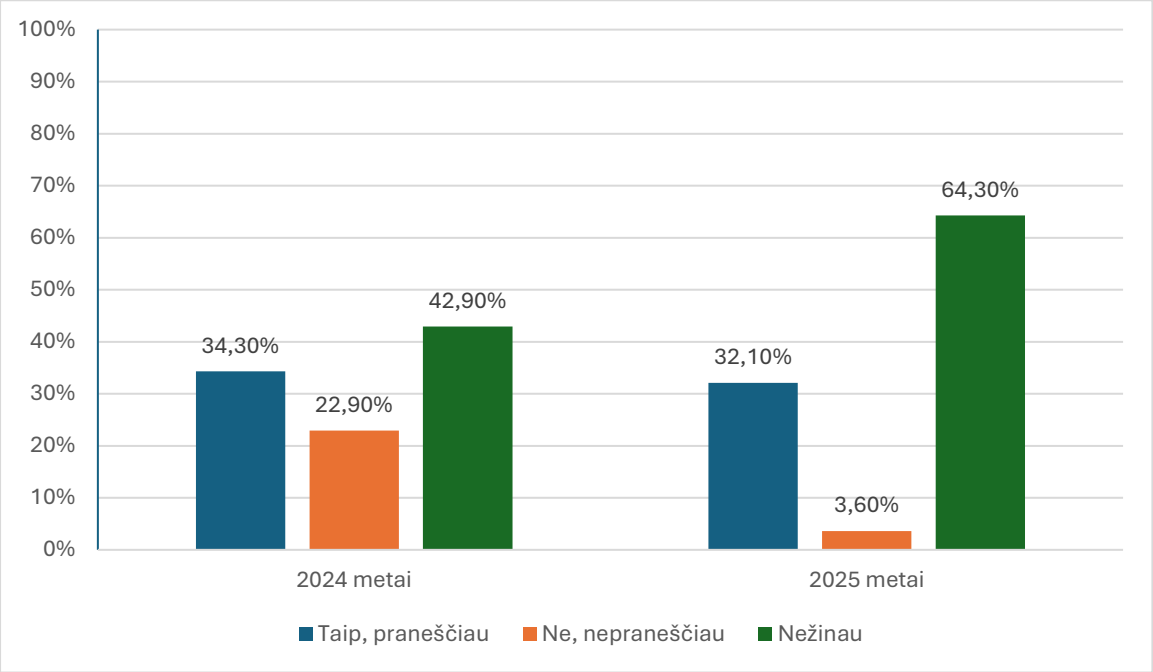
Anoniminės anketos klausimyno atsakymai

1) *„Ar Jums yra žinoma, kas yra korupcija?“*

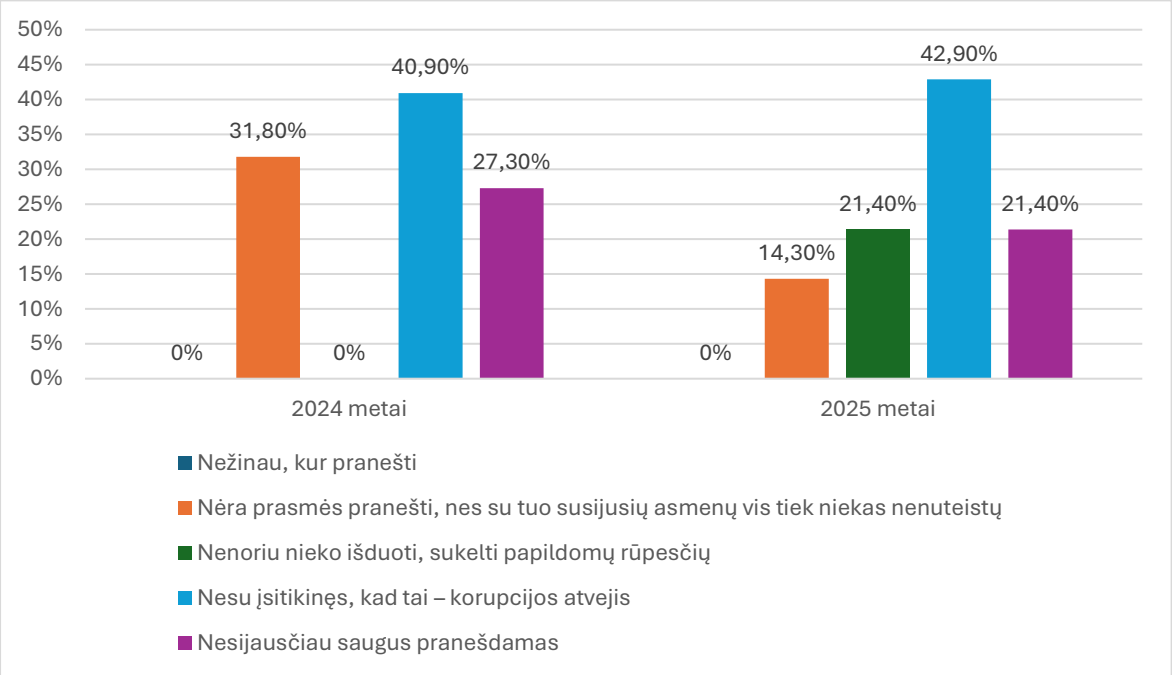

2024 metų apklausoje visi – 35 respondentai – žino kas yra korupcija, kokia korupcijos apibrėžimo reikšmė. 2025 metų apklausoje iš 28 respondentų 1 Darbuotojas nežino kas yra korupcija.

2) *„Ar Jūs asmeniškai praneštumėte apie Jums žinomą korupcijos atvejį?“*

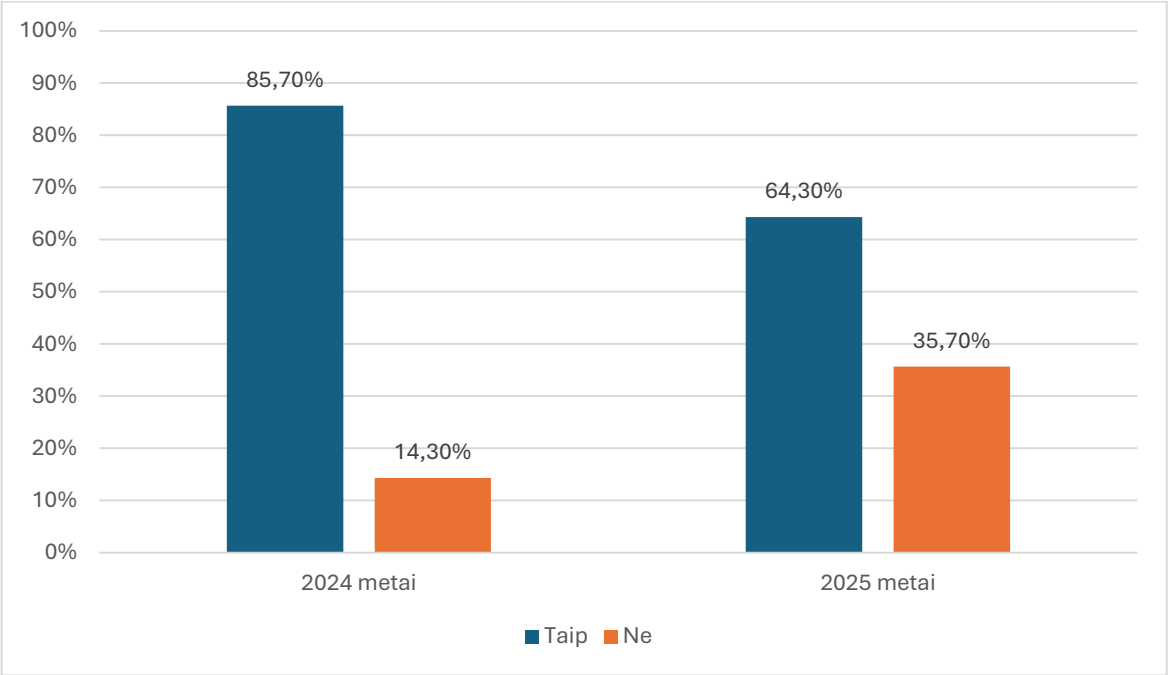
3) *„Jeigu ankstesniame klausime nurodėte „Ne“ arba „Nežinau“, nurodykite priežastį, dėl kurios nepraneštumėte?“*

2 ir 3 klausimai skirti korupcinio pažeidimo pranešimui, ar Darbuotojai praneštų apie žinomą korupcinį atvejį. 2025 metais sumažėjo respondentų skaičius, kategoriškai nusprendusių nepranešti apie žinomą korupcinį atvejį (2024 metais – 22,9% iš visų

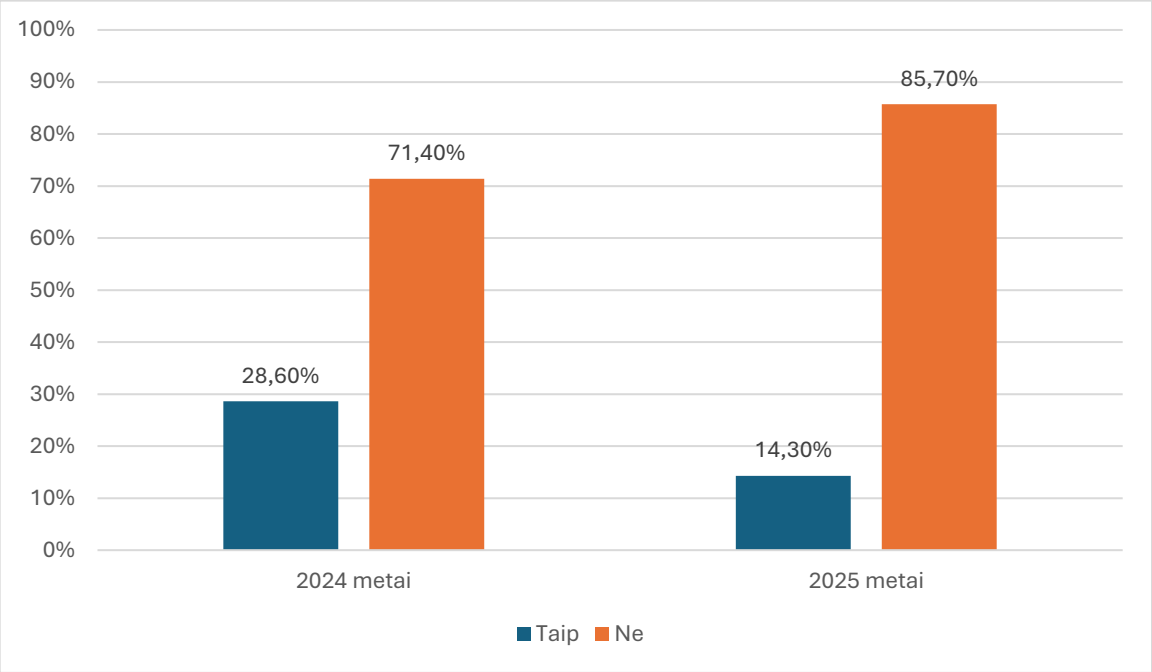
respondentų, 2025 metais – 3,6 % iš visų respondentų), tačiau padaugėjo abejojančių apie žinomo korupcinio atvejo pranešimą (2024 metais – 42,9 % iš visų respondentų, 2025 metais – 64,3 % iš visų respondentų). Dėl priežasties kodėl nepraneštų arba abejotų pranešti apie žinomą korupcinį atvejį tendencija išlieka ta pati – abejojama ar žinomas atvejis yra korupcinio pobūdžio (2024 metais – 40,9 % iš visų respondentų, 2025 metais – 42,9 % iš visų respondentų). 2025 metais pastebėta, kad Darbuotojai nenori nieko išduoti, sukelti papildomų rūpesčių nustatant ar tiriant korupcinį atvejį (2024 metais šį atsakymą pasirinkusių nebuvo, 2025 metais šį atsakymą pasirinko 21,4 % iš visų respondentų).

4) *„Ar žinote, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį?“*

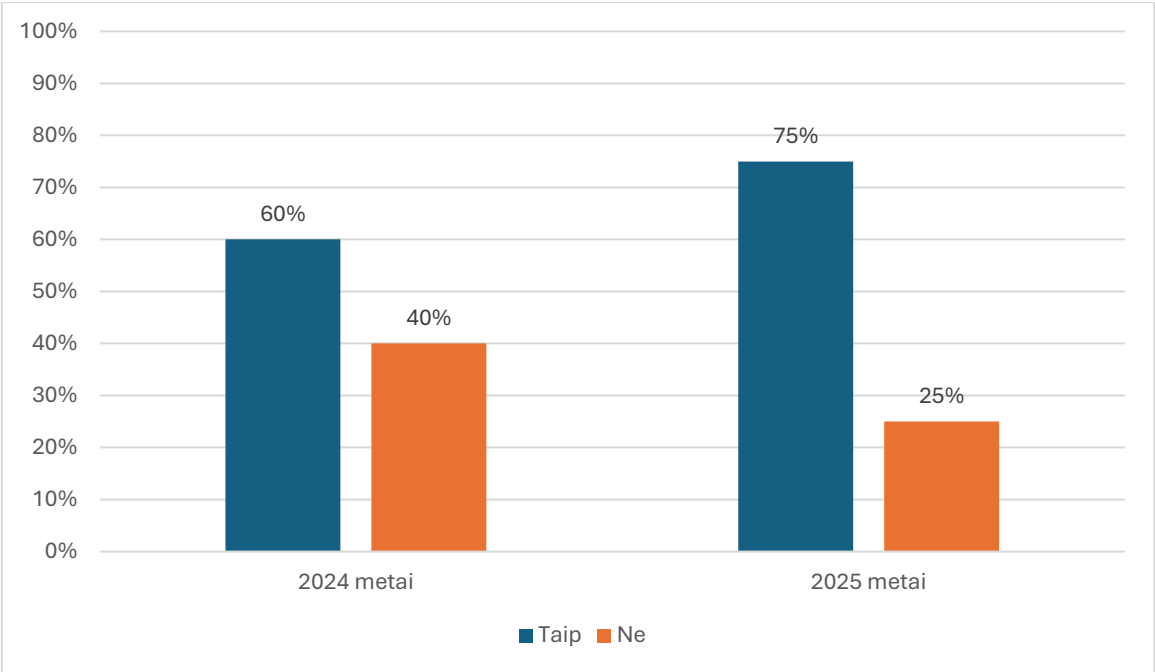
2025 metais respondentų papildomai buvo paprašyta parašyti kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį, respondentai nurodė Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybą, Savivaldybės administracijos direktorių, tiesioginį vadovą, už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingą asmenį, vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą.

5) *„Ar sutinkate su teiginiu, kad „įstaigoje, kurioje dirbate, toleruojama korupcija“?“*

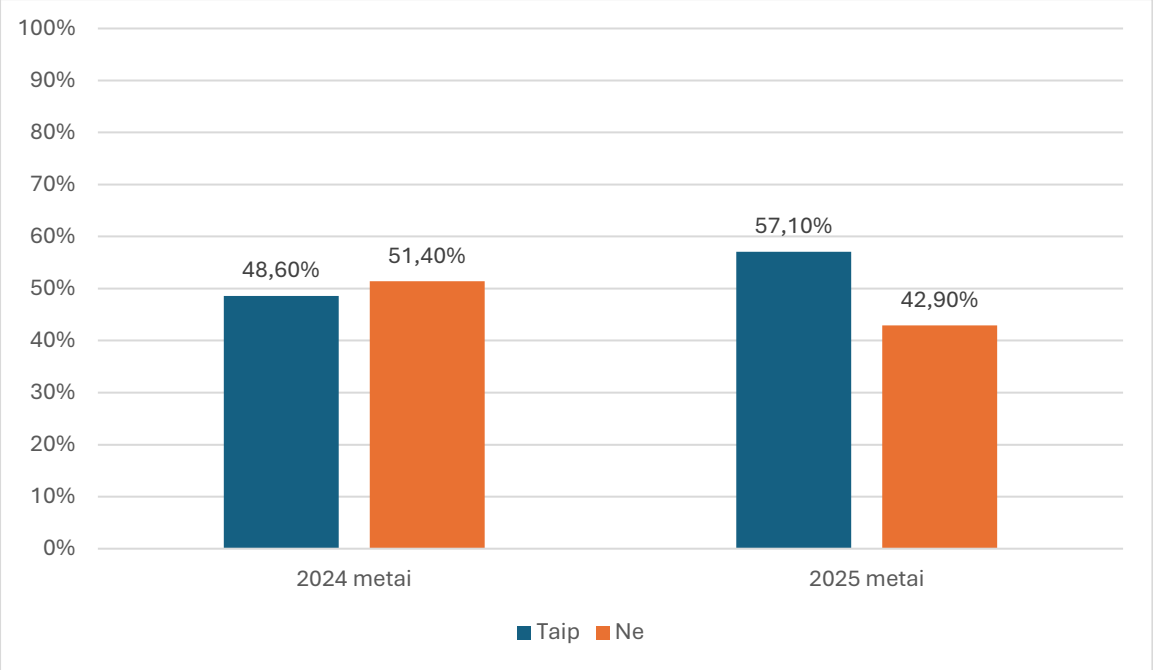
2025 metais padidėjo respondentų, nesutinkančių su klausimo teiginiu, skaičius. 2024 metais nesutinkančių su teiginiu *„įstaigoje, kurioje dirbate, toleruojama korupcija“* buvo 71,4% atsakiusiųjų, 2025 metais – 85,7% atsakiusiųjų. Pastebimas teigiamas reiškinys, kad didžioji dauguma Darbuotojų mano, kad Savivaldybės administracijoje nėra toleruojama korupcija, visi procesai vykdomi skaidriai.

6) *„Ar sutinkate su teiginiu, kad „įstaigoje, kurioje dirbate, vadovas savo asmeniniu pavyzdžiu nuolat skatina laikytis aukščiausių antikorupcinio elgesio standartų, o jo antikorupcinė pozicija yra aiški visiems įstaigos darbuotojams“?“*

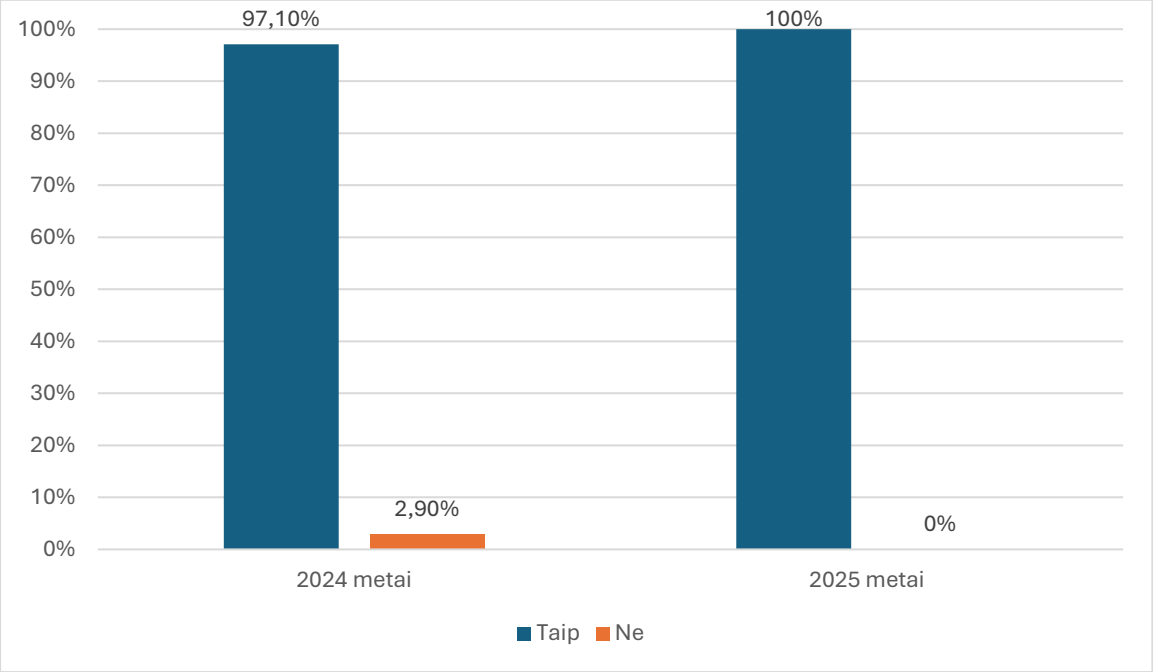
Su teiginiu *„įstaigoje, kurioje dirbate, vadovas savo asmeniniu pavyzdžiu nuolat skatina laikytis aukščiausių antikorupcinio elgesio standartų, o jo antikorupcinė pozicija yra aiški visiems įstaigos darbuotojams“* 2024 metais sutinka 60% respondentų, 2025 metais – 75 % respondentų. Pastebimas teigiamas reiškinys, kad Savivaldybės administracijos Darbuotojai mato puikų vadovo pavyzdį ir jo aiškiai išreikštą poziciją apie korupcijos netoleravimą įstaigoje.

7) *„Ar Jums yra žinoma apie Birštono savivaldybės administracijoje vykdomas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones?“*

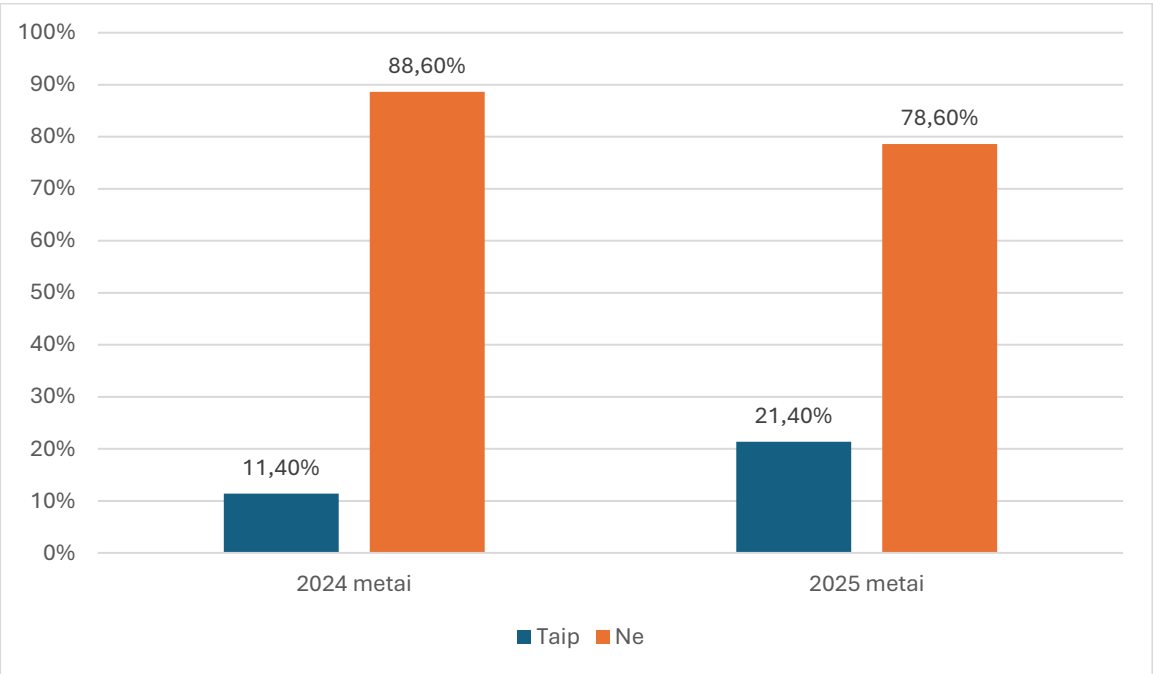
Tiek 2024 metais, tiek 2025 metais, Darbuotojai linkę abejoti ar aiškiai žino kokios Birštono administracijoje yra vykdomos korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės (2024 metais 51,4 % žino apie Birštono savivaldybės administracijoje vykdomas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones, 48,6 % nežino. 2025 metais 57,1 % žino apie Birštono savivaldybės administracijoje vykdomas korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemones, 42,9 % nežino). Matomas poreikis dažniau teikti informaciją Darbuotojams bei skatinti domėtis įstaigoje tvirtinamais lokaliniais teisės aktais.

8) *„Ar Jums yra žinoma, koks padalinys / darbuotojas yra atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą Birštono savivaldybės administracijoje?“*

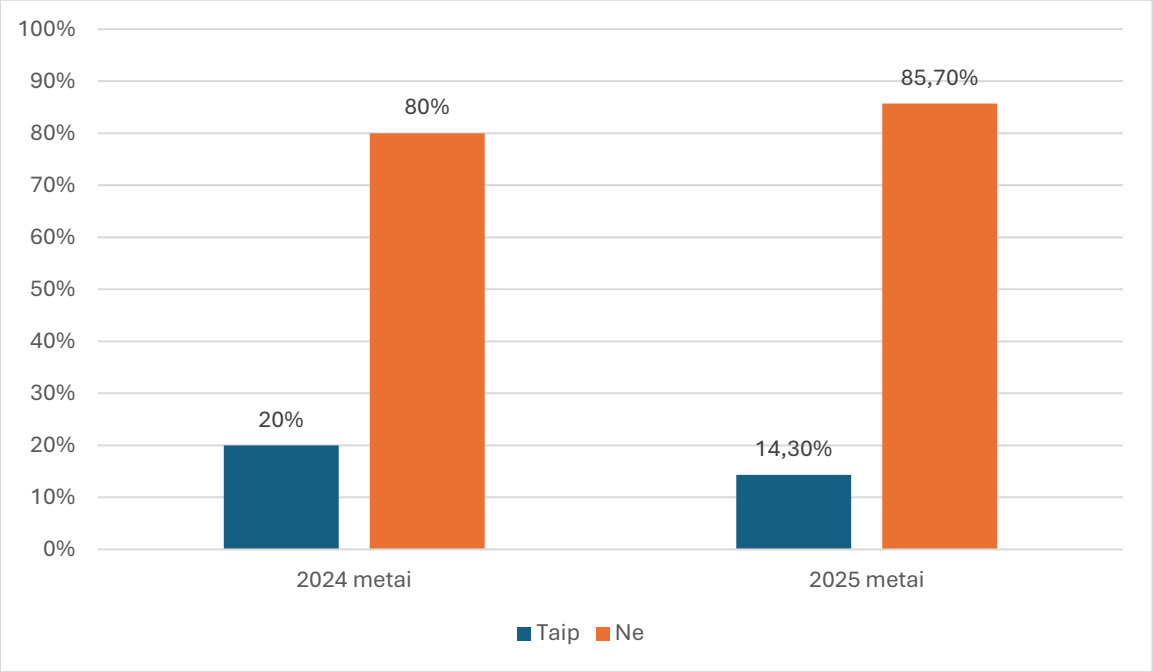
Darbuotojams aiškiai iškomunikuota kas yra atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą Savivaldybės administracijoje.

9) *„Jūsų nuomone, ar Birštono savivaldybės administracijoje yra paplitusi situacija, kai darbuotojams ar tarnautojams norima papildomai atsilyginti?“*

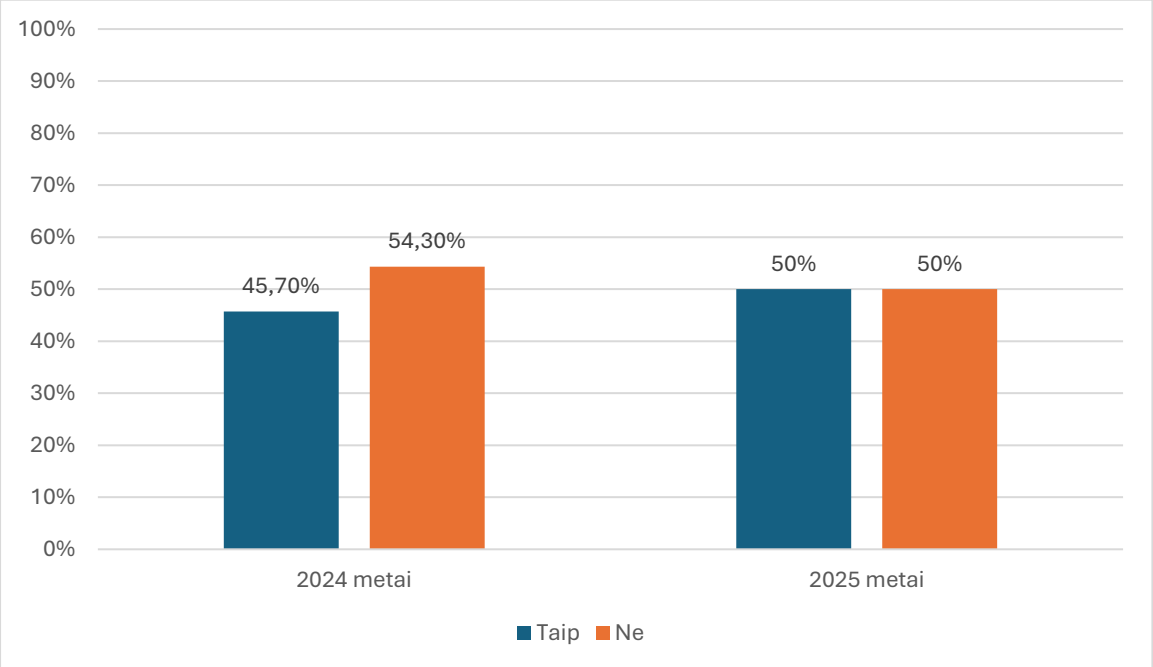
Tiek 2024 metais, tiek 2025 metais didžioji dauguma Darbuotojų įvardina, kad papildomo atlygio iš trečiųjų asmenų už jų tiesiogines pareigas nesulaukė (2024 metais 88,6 % respondentų teigia, kad nėra paplitusi situacija kai norima papildomai atsilyginti darbuotojams ar tarnautojams, 2025 metais – 78,6 % atsakiusiųjų teigia, kad nėra paplitusi situacija kai norima papildomai atsilyginti darbuotojams ar tarnautojams).

10) *„Ar yra buvę situacijų, kai Jums ar Jūsų kolegai buvo siūlomas kyšis ar buvote kitaip darbe susidūręs su korupcija ?“*

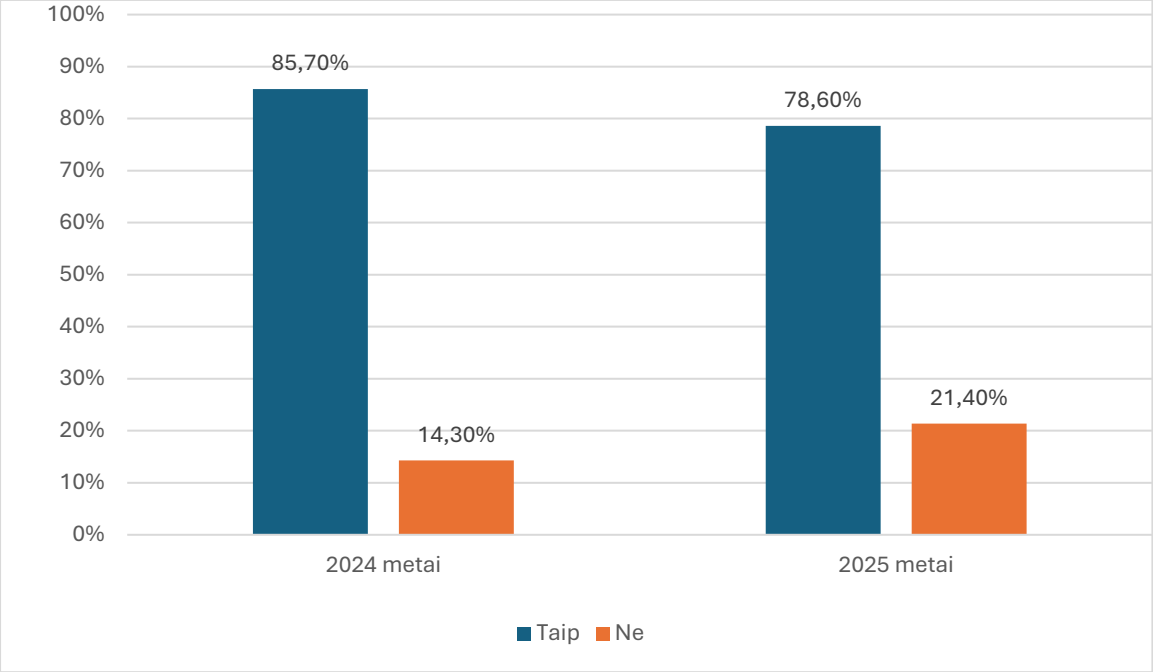
Iš klausimo atsakymų, galima daryti išvadą, kad kyšio siūlymas valstybės tarnautojui yra mažėjanti praktika, didžioji dauguma Darbuotojų teik 2024 metais, tiek 2025 metais nesusidūrė su kyšio siūlymo faktu (2024 metais 80 % respondentų nėra susidūrę su situacija kuomet būtų siūlomas kyšis, 2025 metais Darbuotojų skaičius dar padidėjęs – 85,7 % iš atsakiusiųjų).

11) *„Ar Birštono savivaldybėje esate pastebėję nepotizmo (artimieji), kronizmo (draugai) ar klientelizmo (partinio protegavimo) atvejų (pvz., įdarbinant, skiriant aukštesnius atlygius darbuotojams, susijusiems giminystės, politiniais ar artimos draugystės ryšiais)?“*

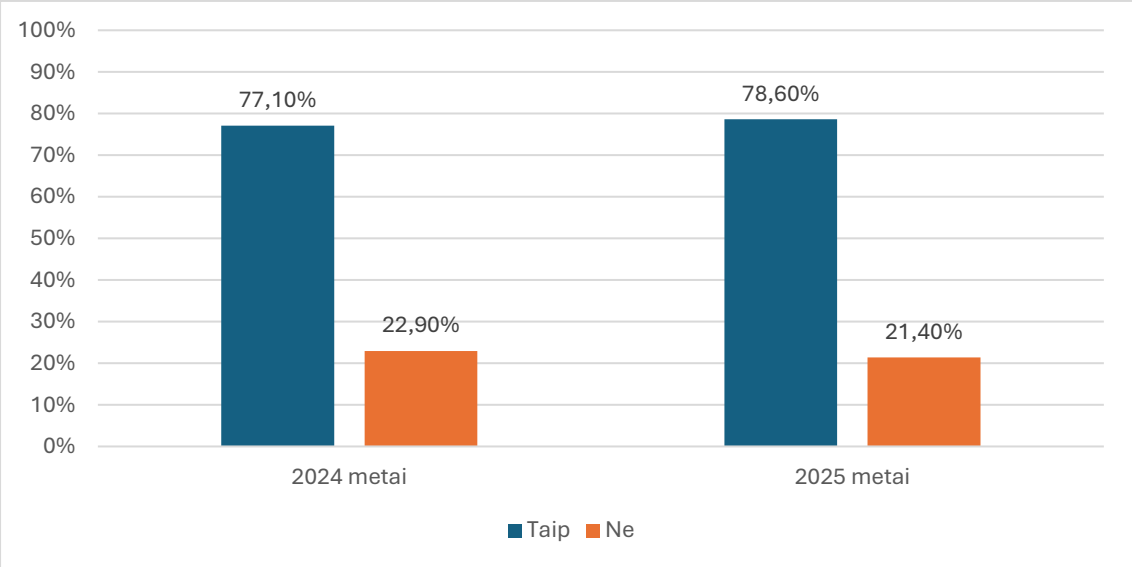
Apklausos duomenimis, nepotizmas - tai vienas iš dažniausių reiškinių, sutinkamų valstybės tarnyboje.[1] Remiantis pateikto klausimyno atsakymais, nustatyta, kad Darbuotojai neretai pastebi nepotizmo, kronizmo, klientelizmo atvejus įsidarbinant, skiriant asmenį į aukštesnes pareigas ir pan. (2024 metais 54, 3% Darbuotojų pastebi tokius atvejus, 2025 metais – 50% atsakiusiųjų).

12) *„Ar Jums yra žinoma, kokia tvarka reikėtų nusišalinti nuo tarnybinių pareigų atlikimo esant viešųjų ir privačių interesų konfliktui?“*

2024 metais buvo daugiau Darbuotojų, žinančių kokia tvarka reikėtų nusišalinti nuo tarnybinių pareigų atlikimo esant viešųjų ir privačių interesų konfliktui. (2024 metais 85,7 % atsakiusiųjų, 2025 metais – 78,6 %).

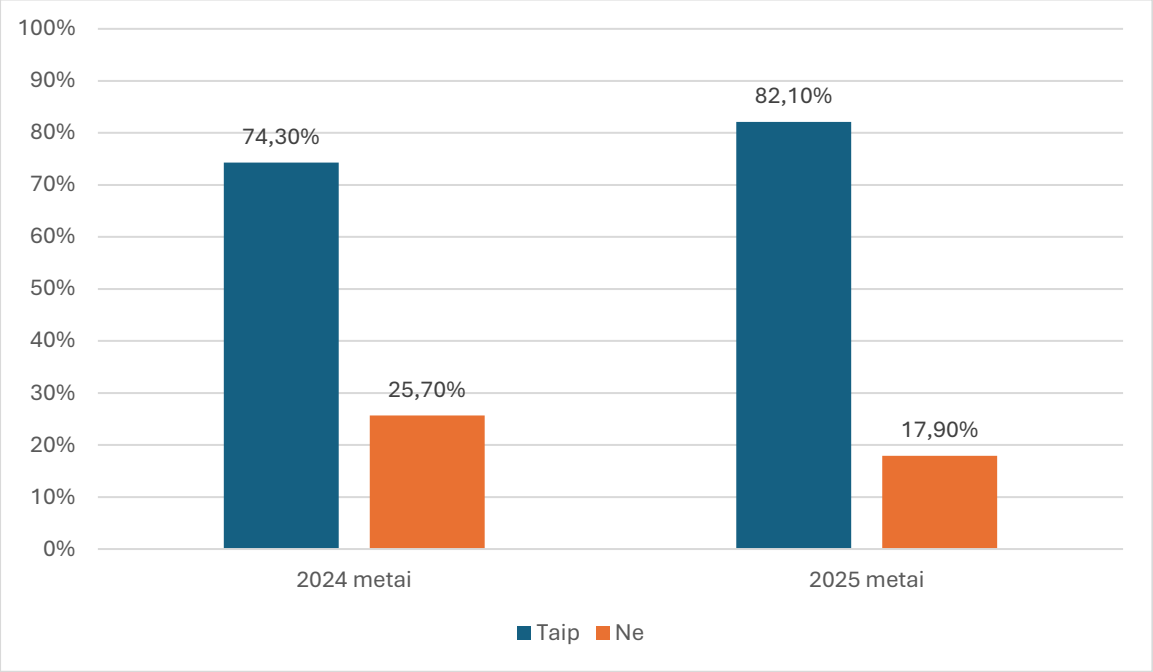
13) *„Ar Jums yra žinoma, kokios dovanos pagal Viešųjų ir privačių interesų deklaravimo įstatymą galima priimti atliekant tarnybines pareigas?“*

[1] 2023-2024 metų „Lietuvos korupcijos žemėlapio“ tyrimas, https://www.stt.lt/analitine-antikorupcine-zvalgyba/lietuvos-korupcijos-zemelapis/7437

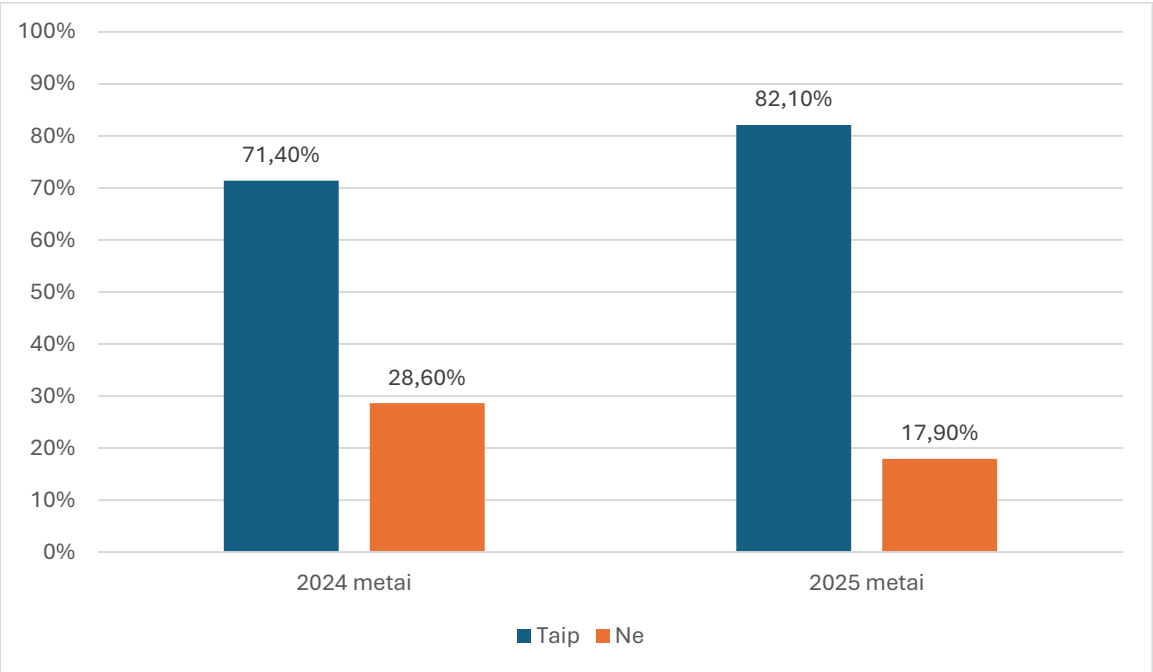
Beveik vienoda dalis Darbuotojų žino kokias dovanas pagal Viešųjų ir privačių interesų deklaravimo įstatymo 13 straipsnį galima priimti atliekant tarnybines pareigas (2024 metais 77,1 % respondentų, 2025 metais – 78,6 %)

14) *„Ar Jums yra žinoma, kaip reikėtų elgtis gavus dovaną ar paslaugą (pinigus, daiktus, produktus ir pan.) iš klientų, verslo ar kitų įstaigų atstovų?“*

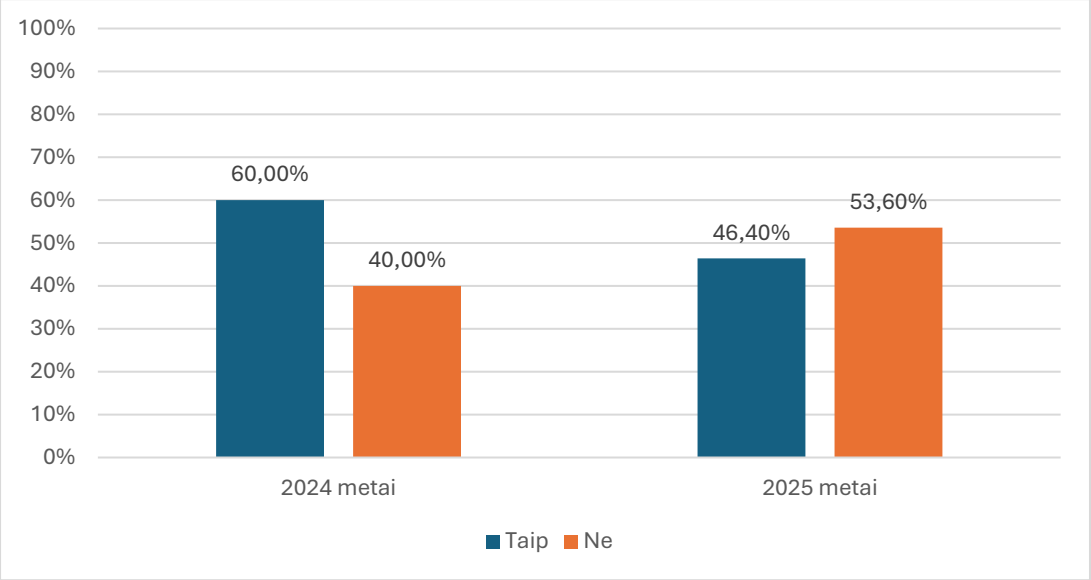
Tiek 2024 metais (74,3 % respondentų), tiek 2025 metais (82,1 % respondentų) didžioji dauguma darbuotojų žino kaip reikia elgtis gavus dovaną ar paslaugą iš klientų, verslo ar kitų įstaigų atstovų – Savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtintame Dovanų registre.

15) *„Ar Jums žinoma, kas yra lobistinė veikla?“*

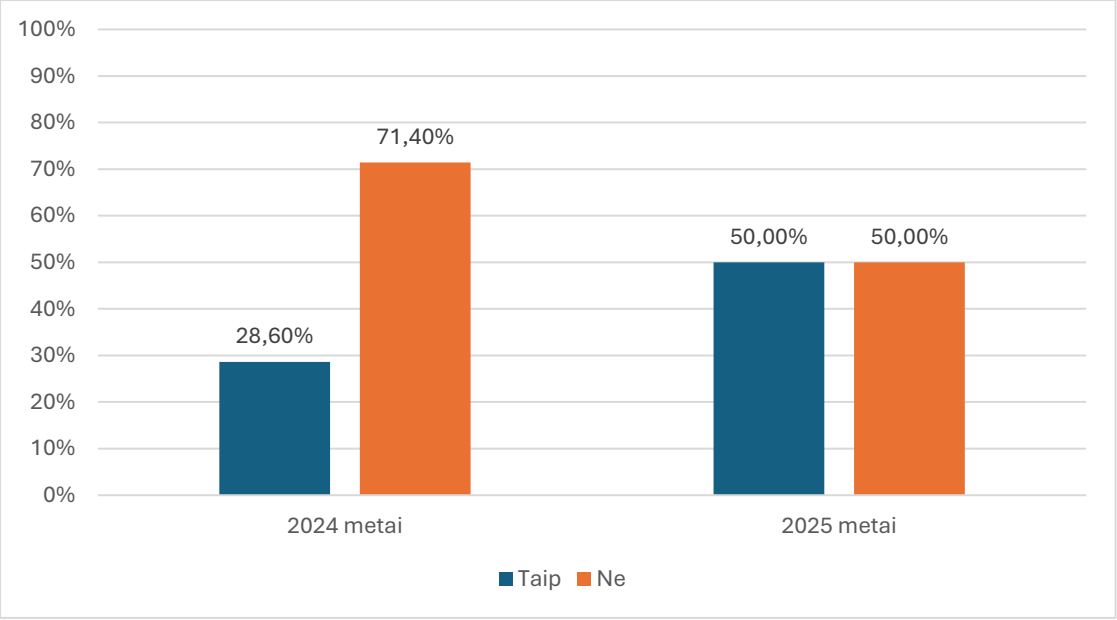
Apie fizinių, juridinių asmenų ar organizacijų veiksmus, siekiant daryti įtaką valstybės politikams, pareigūnams ar tarnautojams rengiant ar priimant teisės aktus, arba formuojant politiką 2024 metais buvo žinoma 71,4 % respondentų, 2025 metais – 82,1 % Darbuotojų žino kas yra lobistinė veikla.

16) *„Ar žinote, kokiu būdu Birštono savivaldybės viduje galite pranešti apie pastebėtus pažeidimus?“*

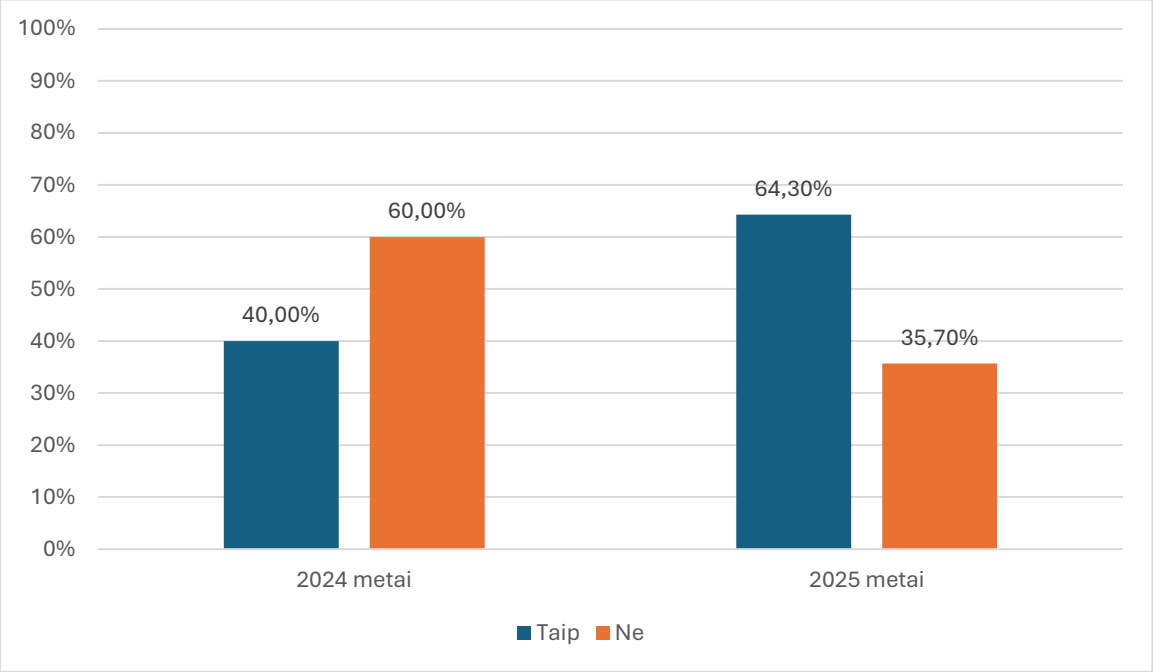
Savivaldybės administracijoje yra įdiegtas vidinis pranešimų apie pažeidimus kanalas (pranesk@birstonas.lt). 2024 metais apie šį kanalą žinojo 60 % atsakiusiųjų, 2025 metais darbuotojų, žinančių kokiu būdu Savivaldybės administracijos viduje galima pranešti apie pastebėtus korupcinius pažeidimus sumažėjo – žino 53,6 % atsakiusiųjų.

17) *„Ar sutinkate su teiginiu: „pranešus apie korupciją įstaigoje, kurioje dirbu, būtų užtikrinamas pranešėjo konfidencialumas“?“*

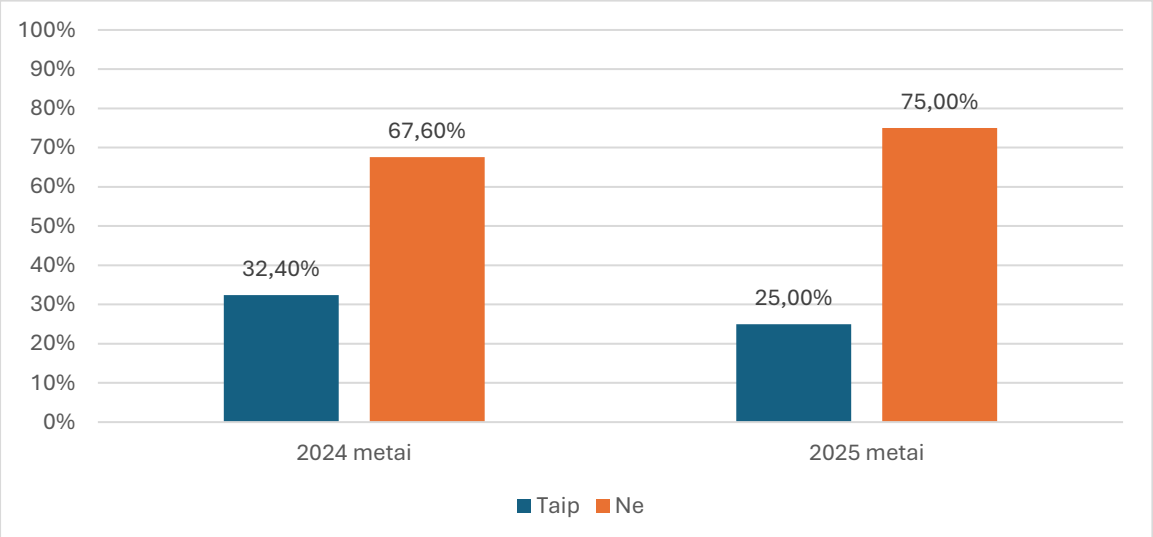
Konfidencialumas pranešus apie korupciją įstaigoje yra jautrus dalykas, niekas nenori būti identifikuotas, apkaltintas šmeižtu ar sulaukti kitokios neigiamos reakcijos. Tai atsispindi ir atsakymo rezultate: 2024 metais net 71,4% respondentų abejoja ar būtų užtikrinamas konfidencialumas pranešus apie galimą korupcijos atvejį Savivaldybės administracijoje, 2025 metais pasitikėjimas pranešimo nagrinėjimo konfidencialumu padidėjęs – 50 % Darbuotojų sutinka su pateiktu teiginiu.

18) *„Ar sutinkate su teiginiu, kad, „įstaigoje, kurioje dirbate, paaiškėjus galimam pažeidimui, šis atvejis būtų tinkamai ištirtas ir įvertintas“?“*

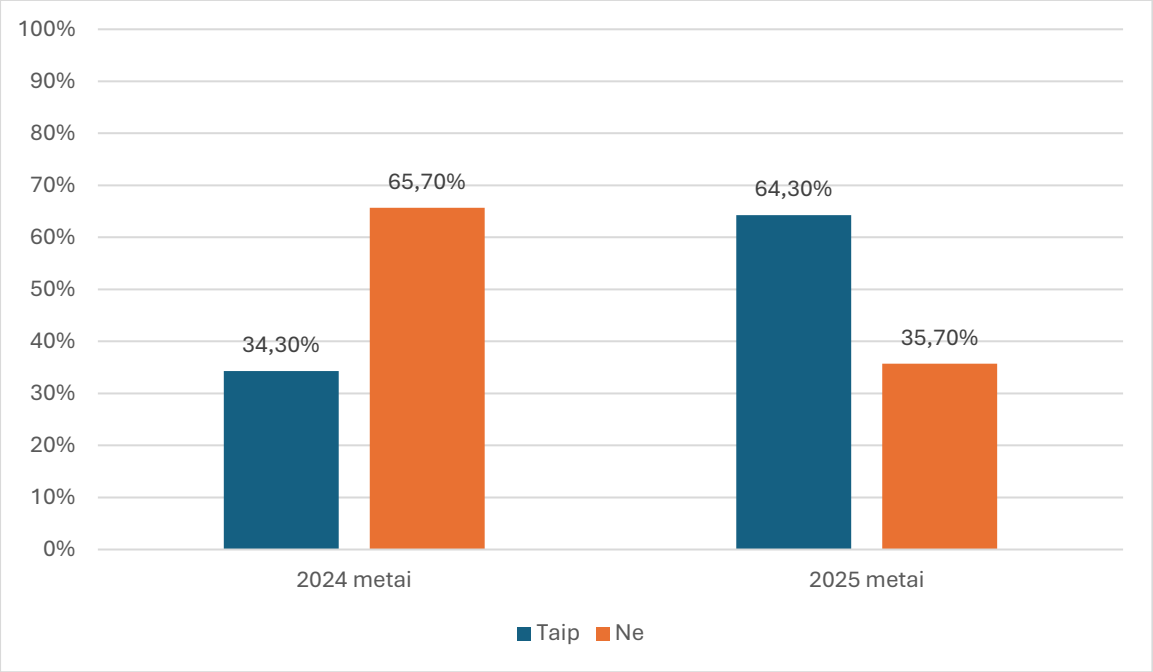
Pasitikėjimas paaiškėjusio galimo pažeidimo nagrinėjančiu organu Savivaldybės administracijoje 2025 metais taip pat padidėjęs: 2024 metais su pateiktu teiginiu sutiko 40% respondentų, 2025 metais – 64,3 % apklaustųjų.

19) *„Ar Jums ar Jūsų kolegai teko patirti vadovų, kolegų ar suinteresuotų asmenų neteisėtą spaudimą ar poveikį?“*

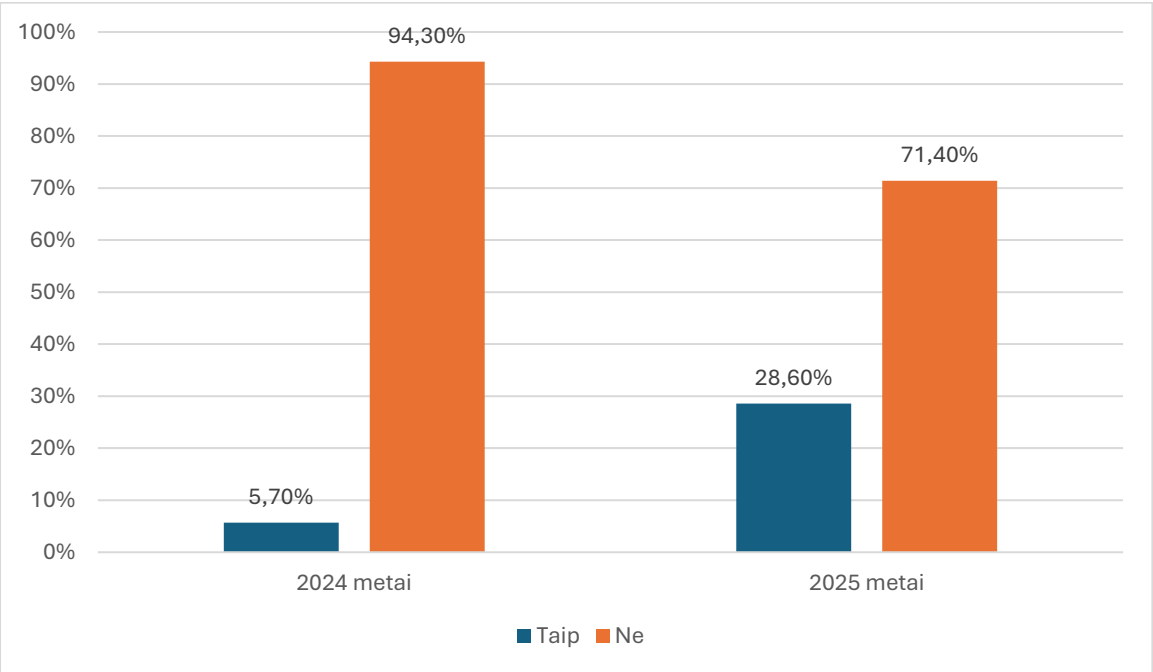
Tiek 2024 metais, tiek 2025 metais didžioji dauguma Darbuotojų nėra susidūrę su vadovų, kolegų ar suinteresuotų asmenų neteisėtu spaudimu ar poveikiu atliekant savo tiesiogines pareigas (2024 metais 67,6 %, 2025 metais – 75 %).

20) *„Ar Jūs per pastaruosius trejus metus esate dalyvavęs antikorupciniuose mokymuose?“*

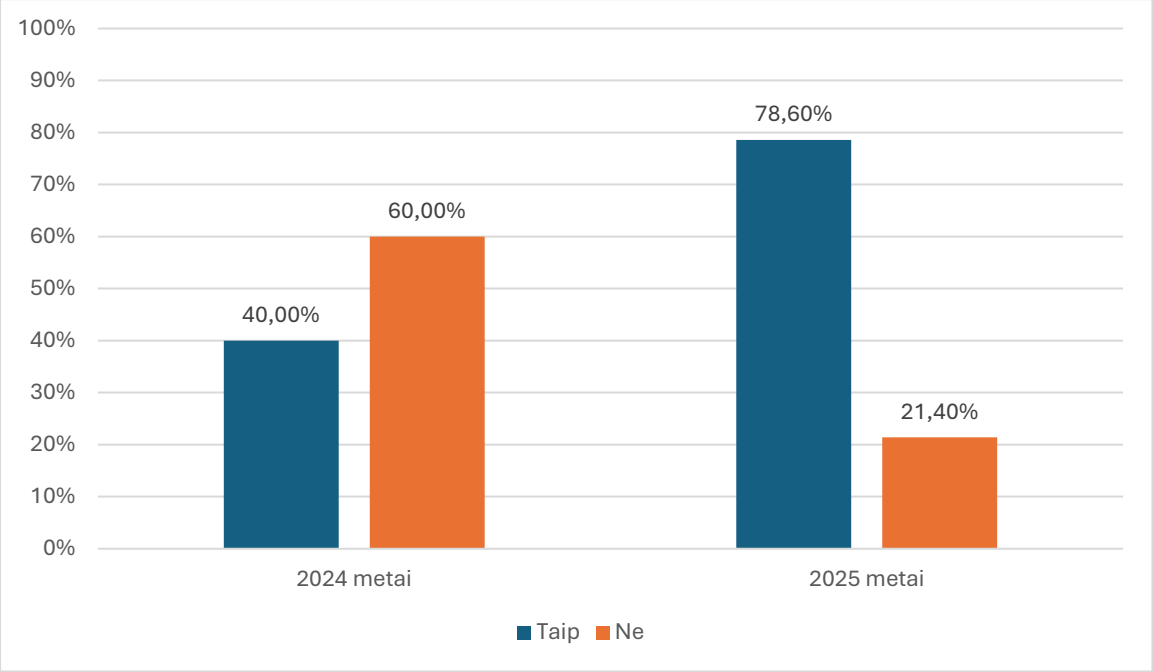
2024 metais 65, 7 % apklaustųjų teigia, kad per pastaruosius trejus metus dalyvavo antikorupciniuose mokymuose, 2025 metais Darbuotojų skaičius, dalyvavusių mokymuose, pakilęs – 64,3 % respondentų.

21) *„Ar sutiktumėte su teiginiu „po antikorupcinių mokymų, susijusių su antikorupcinio sąmoningumo didinimu, pastebėjau teigiamų pokyčių įstaigoje, kurioje dirbu“?“*

2024 metais net 94,3 % Darbuotojų, po antikorupcinių mokymų, susijusių su antikorupcinio sąmoningumo didinimu, nepastebi teigiamų pokyčių Savivaldybės administracijoje. 2025 metais Darbuotojų skaičius, nesutinkančių su teiginiu, sumažėjęs, tačiau vis tiek išlieka gan aukštas - 71,4 % atsakiusiųjų.

22) *„Ar įstaigoje, kurioje dirbate, skatinama dalyvauti su antikorupcinio sąmoningumo didinimu susijusioje veikloje (teikti pasiūlymus antikorupcinei aplinkai gerinti, dalyvauti mokymuose ir pan.)?“*

2024 metais Darbuotojų skaičius, manančių, kad per mažai yra skatinami dalyvauti antikorupcinio sąmoningumo didinimo susijusioje veikloje, yra taip pat nemažas – 60 % atsakiusiųjų. 2025 metais su teiginiu nesutinkančių Darbuotojų skaičius sumažėjęs – 21,4% respondentų.

23) ***Jūsų pasiūlymai ir pastabos dėl atsparios korupcijai aplinkos kūrimo tobulinimo Birštono savivaldybėje*** *(atviras klausimas)*

2025 metais Savivaldybės administracijos Darbuotojų buvo paprašyta pateikti kokių pasiūlymų ar pastabų turi tobulinant atsparią korupcijai aplinką Savivaldybės administracijoje. Dažniausias atsakymas – daugiau antikorupcinio sąmoningo mokymų, daugiau trumpos, aiškios ir struktūruotos informacijos elektroniniu paštu; daugiau kontrolės ir asmeninės atsakomybės priemonių; skaitmenizuoti teikiamas viešąsias paslaugas išvengiant tiesioginio kontakto su interesantais.

Anoniminėje ir savanoriškoje Administracijos darbuotojų apklausoje tiek 2024 metais, tiek 2025 metais dauguma respondentų žino, kas yra korupcija, lobistinė veikla, kas yra atsakingas už korupcijos prevenciją Savivaldybės administracijoje, kokias dovanas galima priimti dirbant valstybės tarnautoju bei kaip jas tinkamai deklaruoti (75 proc. ir daugiau). Tačiau apie Savivaldybės administracijos vykdomas korupcijos prevencijos priemones 2025 metais žino tik vos daugiau nei pusė apklausoje dalyvavusių darbuotojų, 2024 metais respondentų skaičius nesiekia nei 50 proc. apklaustųjų. Darbuotojai gerai informuoti apie pareigą deklaruoti privačius interesus ir žino, ką daryti, jeigu atliekant darbo funkcijas reikia priimti sprendimą, susijusį su privačiais interesais.

Pasiteiravus respondentų, ar jie asmeniškai praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, tiek 2024 metais, tiek 2025 metais, Darbuotojai nebūtų tokie ryžtingi – vos virš 30 proc. visų atsakiusiųjų teigė, kad praneštų. Visi kiti – dvejoja ar žinomas atvejis išvis yra korupcinio pobūdžio, arba apie žinomą korupcijos atvejį iš vis nepraneštų. Lyginant pasitikėjimą Savivaldybės administracijos vadovu ir asmeniu, atsakingu už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą, matomas augimas, 2024 metais su teiginiu, kad vadovas savo asmeniniu pavyzdžiu nuolat skatina laikytis aukščiausių antikorupcinio elgesio standartų, o jo antikorupcinė pozicija yra aiški visiems įstaigos darbuotojams sutiko 60 proc. respondentų, 2025 metais vadovo pozicija iškomunikuota dar aiškiau, su nurodytu teiginiu sutinka 75 proc. respondentų.

2024 metais 60 proc. Darbuotojų žino, jog apie korupcijos atvejus Savivaldybės administracijoje galima pranešti anonimiškai, 2025 metais atsakiusiųjų skaičius sumažėjęs – kiek daugiau nei 40 proc. Tokios tendencijos priežastimi gali būti – darbuotojai nežino apie tokio pranešimų kanalo įdiegimą Savivaldybės administracijoje, dvejonės dėl anonimiškumo.

2025 metais padaugėjo Darbuotojų, dalyvavusių antikorupciniuose mokymuose per pastaruosius trejus metus (64 proc.), taip pat manančių, kad po antikorupcinio sąmoningumo mokymų pastebima teigiamų pokyčių pačioje įstaigoje (2024 m. – 5 proc., 2025 m. – 28 proc.). Taip pat 2024 metais tik 40 proc. respondentų pajuto, kad yra skatinami dalyvauti su antikorupcinio sąmoningumo didinimu susijusioje veikloje, 2025 metais taip manančių padaugėjo (78 proc.). 2025 metų apklausoje darbuotojai pageidavo daugiau mokymų antikorupcinio sąmoningumo tema, kontrolės ir asmeninės atsakomybės bei tam tikrų paslaugų skaitmenizavimo ar „vieno langelio“ principo įdiegimo teikiant tam tikras viešąsias paslaugas.